

Upphandling - Buss 2018

Beslut och dokument i Region Jämtland Härjedalen som är styrande för Länstrafiken i Jämtlands län inför upphandling av trafik.

Trafikförsörjningsprogrammet

<http://www.regionjamtland.se/verksamhet/regional-kollektivtrafikmyndighet>

Sid 25 – 38 bl a strategisk trafik, mål och kollektivtrafikens utveckling

För att nå Region Jämtland Härjedalens vision och övergripande mål bedömer RKM att följande frågor är strategiska för kollektivtrafiken i länet.

- Det regionala tågssystemet i Norrland, Norrtåg, utgör grunden för det interregionala trafikutbudet i Norrlandslänen (Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten)
- Prioriterade stråk – stamlinjetrafik mellan kommuncentra och Östersund
- Tätortstrafiken i Östersund, trafikutbud i närområdet ca 3-mil runt Östersund och Åredalen
- En yttäckande närtrafik ska värnas, initiativ för utveckling av otraditionella och kostnadseffektiva lösningar för kollektivtrafik i glesbygd uppmuntras.

Mål - Länstrafikens självfinansieringsgrad skall öka

Mål - Antal resor med länstrafikens och tätortstrafikens färdbevis ska öka med 5 % 2016 och därefter 1 % per år (tåg och buss)

Mål - Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov

Mål - Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den. Andel fordon med låggolv eller hiss skall öka

Mål - Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka

Mål - Minskade nettoutsläpp av CO₂

Kollektivtrafikens utveckling

Kollektivtrafiken är viktig för länets medborgare och för länets utveckling. Region Jämtland Härjedalens ambition är att trafikutbudet ska anpassas i den takt som bedöms nödvändigt för att tillgodose befintliga kunders behov och att attrahera nya kunder och därigenom bidra till att kollektivtrafikresandet ökar.

Viktiga förutsättningar för en positiv utveckling av kollektivtrafiken är, förutom trafikutbudet, stödfunktioner, samverkan och en fungerande och utvecklad infrastruktur. Bättre vägar och järnvägar är grundläggande.

- Trafikutbudet i prioriterade stråk förändras utifrån tågtrafiken, samt förändringar i resmönster och efterfrågan. Buss- och tågtrafik i parallella tidslägen ska undvikas. Busstrafiken kan bli snabbare, ex vis när det blir ett tågstopp i Nälden. Alla bussturer behöver då inte angöra Nälden, utan kan trafikera E14 och således bli snabbare.

- Pendlarparkeringar behöver utvecklas och förbättras.

Regional utveckling

- Ett ökat resande uppnås om trafiken är relevant för boende och besökare i länet, kunderna är nöjda med information om trafikutbudet och upplevelsen av sina resor. För att uppnå detta ska servicen och fordonen vara bra och tidtabellerna anpassas utifrån efterfrågan.
- Marknadsaktiviteter är betydelsefulla för att behålla och få nya kunder.

En fossilbränslefri kollektivtrafik 2030 är ett övergripande mål, formulerat bl a i RUS.

Uppdragsavtalet

Ur uppdragsavtal 2016, beslutat RUN 2016-08-30 §124 Dnr RUN394/2016

”I Bolagets uppdrag ligger att

- Upphandla och samordna tjänster enligt 2 kap 12 § i Lag om kollektivtrafik,
- Vid byten av upphandlad leverantör av kollektivtrafik säkerställa att den hos leverantören anställda personalen erbjuds anställning hos den nya leverantören, så kallat personalövertagande. I samband med detta bör Länstrafiken samverka med berörda fackliga organisationer.
- Ingå avtal om allmän trafik enligt 3 kap 3 § Lag om kollektivtrafik.
- ....

Beslut om allmän trafikplikt

RUN 492/2016, Beslut §144 2016-10-04

PM bifogas

Regional utveckling

Infrastruktur och kommunikationer

Ruth Eriksson

Tfn: 063-146561

E-post: anna.backlund@regionjh.seruth.eriksson@regionjh.se

DATUM 2016-09-02

RUN/492/2016Dnr:

Allmän trafikplikt – Buss 2018

Inledning

Region Jämtland Härjedalen är regional kollektivtrafikmyndighet (RKM). RKM inrättades till följd av en ny lagstiftning om regional kollektivtrafik (SFS 2010:1065), myndighetens uppgift är att vara den strategiska beslutsnivån för den regionala kollektivtrafiken. Det innebär att besluta om trafikförsörjningsprogram, allmän trafikplikt och ta emot anmälan om kommersiell trafik. Region Jämtland Härjedalen äger Länstrafiken i Jämtlands län AB (Länstrafiken) som är den instans som operativt verkställer besluten om allmän trafikplikt i form av att upphandla, ingå avtal, samordna trafik och publicera tidtabeller m m för den allmänna kollektivtrafiken i länet.

Fr o m december 2018 skall ett nytt trafikavtal finnas för allmän kollektivtrafik med buss i Krokoms, Strömsunds, Bräcke, Bergs, Härjedalens kommun och landsbygdstrafiken i Östersunds kommun.

Region Jämtland Härjedalen, i egenskap av RKM, har att besluta om allmän trafikplikt.

Med allmän trafikplikt avses

- Ett krav på en trafik tjänst som fastställs av RKM
- Public service obligation, d v s ett offentligt serviceåtagande gentemot invånarna
Det omfattar all allmän kollektivtrafik inom ett län.
- Trafiken skall avse vardagsresande, d v s resor som är en naturlig del av människans dagliga aktiviteter arbete, studier, omsorg och fritidsaktiviteter. Sådant resande kan förekomma under veckans alla dagar.
- Beslut om allmän trafikplikt skall kunna härledas ut det regionala trafikförsörjningsprogrammet.
- Ett trafikföretag skall inte ha något intresse av att bedriva trafiken kommersiellt.

Bakgrund

Den allmänna kollektivtrafiken som är aktuell för upphandling är linjetrafik och anropsstyrd linjetrafik med bussfordon och som idag ingår i avtalet Buss 2010.

Omfattning av innevarande trafikavtal Buss 2010 är 5 818 505 vkm och 115 565 750 kr för 2015.

Regional utvecklingsstrategi och trafikförsörjningsprogram

Jämtland/Härjedalen 2030 Innovativt och attraktivt är det övergripande styrdokument för länet, den regionala utvecklingsstrategin. Här anges kursen för länets strategiska utvecklingsinriktning. För att nå de önskade tillståndet finns en rad mål, samlad under olika prioriteringar. Kollektivtrafiken är ett medel för att nå de övergripande samhällsmålen för länet.

I prioriteringen ”smart tillväxt – resurssnålare och effektivare” finns bl a målen

– hög energieffektivitet inom kommunikationer

- transporter inom länet ska vara oberoende av fossil energi

I prioriteringen ”hållbar tillväxt – besöksnäring och attraktivitet” finns bl a målet

- fler personer besöker och bosätter sig i länet

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Regional utveckling

I prioriteringen ”tillväxt för alla – infrastruktur och samhällsservice” finns bl a målet
- förbättrade kommunikationer överbryggar de långa avstånden.

I regionalt trafikförsörjningsprogram 2016-2020 anges hur kollektivtrafiken ska utvecklas. Programmet omfattar endast de första åren på det kommande trafikavtalet, men får ange en inriktning. I programmet anges några strategiska frågor för kollektivtrafiken i länet.

Prioriterade stråk är stomlinjetrafiken mellan kommuncentra och Östersund, och trafikutbudet i närområdet ca 3-mil runt Östersund.

Mål för hela verksamheten som berör det kommande trafikavtalet är

Länstrafiken i Jämtlands län AB:s självfinansieringsgrad skall öka

År	2014	2016	2018	2020
Självfinansieringsgrad	42 %	46 %	47 %	48 %

Antal resor med länstrafikens färdbevis ska öka med 5 % 2016 och därefter 1 % per år (tåg och buss)

	2014	2016	2018	2020
Länstrafiken	2 298 000	2 412 900	2 458 900	2 504 800

Länstrafiken erbjuder resealternativ som passar mina behov

Andelen av alla tillfrågade som instämmer helt eller delvis skall öka, mäts i kundenkät. Frågan är formulerad ”avgångstider passar mina behov”

	2015	2016	2018	2020
Länstrafiken	21 %	21,5 %	22,5 %	23,5 %

Tillgänglighet för rörelsehindrade i den allmänna kollektivtrafiken skall öka, så att fler kan använda den. Andel fordon med låggolv eller hiss skall öka.

	2014	2016	2018	2020
Stomlinjetrafik	49 %	49 %	49 %	60 %

Kollektivtrafikens marknadsandel skall öka

En ökad marknadsandel, där ökningen tas från privatbilismen ger en positiv miljöeffekt.

	2015	2016	2018	2020
Länstrafik	8 %	8,5 %	9,5 %	10,5 %

Minskade nettoutsläpp av CO₂

I den allmänna kollektivtrafiken ska utsläppen minska. 2014 uppgick utsläppen av CO₂ till 6 633 ton i busstrafiken, vilket motsvarar 0,67 kg/km.

	2014	2016	2018	2020
CO ₂ utsläpp kg per km, Busstrafik	0,67	0,66	0,65	0,63

Regional utveckling

Förutsättningar

Inför beslut om allmän trafikplikt har trafiksamråd genomförts med samtliga berörda kommuner, samråd med bussgods, analys av resandestatistik från befintlig trafik. Två seminarier har genomförts med teman som upphandling, fordon, goda exempel och avtal.

Vid kommunsamråden har frågor om samhällsförändringar som kan påverka behovet av allmän kollektivtrafik belysts, ex vis framtida skolstruktur, befolkningsutveckling, serviceorter och servicepunkter. En motsvarande genomgång har gjorts av bussgods var finns ombud, viktiga godsstråk et c.

Krokoms kommun

Krokoms kommun har ca 14 800 invånare, befolkningen beräknas öka. Ökningen sker i den södra kommundelen, Ås-området. Övriga delar av kommunen har stagnerande eller minskade befolkning Krokoms kommun ingår i Jämtlandsstråket. Det är ett projekt där kommunerna Åre, Krokoms och Östersund samverkar. Utmed stråket (Brunflo – Duved) bor 60 % av länets befolkning. Befolkningsutveckling, sysselsättning och pendling har noggrant analyserats. Gemensamma mål om fortsatt utveckling har antagits. Regionaltågtrafiken binder samman stråket. I Näliden planeras en järnvägsstation från 2018. Det ger förutsättningar för utveckling av busstrafiken även den trafik som omfattar Åre kommun. Nu finns -1/3 av kommunens skolelever 7-16 åringar i Ås-området. Enligt plan för tätortstrafiken kommer den att utökas till Sånghusvallen 2017. Kompetensförsörjning efterfrågas till Föllinge.

Serviceorter - Krokoms, Näliden, Trångsviken, Offerdal och Föllinge.

Servicepunkter - Kluk, Laxsjö, Rötvik och Valsjöbyn.

Högstadiorter – Änge, Föllinge, Krokoms och Ås bedöms oförändrat under kommande 10-års period.

Bussgods – Det finns ett 10-tal godsombud i kommunen. De flesta får gods med linje 153 Östersund-Krokoms-Föllinge-Valsjöbyn och linje 154 Östersund-Kaxås-Rönnefors. Till vissa godsombud finns godsturer 2-3 dagar i veckan.

Strömsunds kommun

Kommunens mål är att folkmängden ska stabiliseras runt 10 000 invånare, f n ca 11 700 inv. Det innebär på sikt en åldrande befolkning. Antalet 16-åringar bedöms rätt stabilt runt 100 st per år under den kommande 10-årsperioden.

Stomlinjen 142 Hoting-Strömsund-Östersund har 7 dubbelturer M-F varav 2 till Hoting, 1 dubbeltur L och S, samt 2 dubbelturer dagligen med linje 45 Utpendling från Östersund är viktig.

Serviceorter – uppgift saknas.

Servicepunkter – St Blåsjön, Norråker, Kyrktåsjö, Backe, Lidsjöberg.

Högstadiorter – Gäddede, Hoting, Backe, Strömsund och Hammerdal

Bussgods – Det finns ett 10-tal godsombud i kommunen. Viktiga linjer för gods-försörjningen är linje 142 Östersund-Strömsund-Hoting, linje 45 Östersund-Dorotea-Gällivare, 425 Strömsund-Gäddede. Till vissa godsombud finns godsturer 2-3 dagar i veckan.

Östersunds kommun

I Östersunds kommun uppgår befolkningen till dryga 61 300 invånare och beräknas öka. Dryga 70 % bor i centrala Östersund. I centrala Östersund planeras bostadsbyggande dels som förtätning och dels i form av nya områden där Frösö Park och Knytta nämns som de större områdena. För den övriga delen av kommunen finns behov av arbets- och skolpendling och serviceresor till Lit, Brunflo och Östersund. Utvecklingen i Brunflo är delvis beroende av beslut om E14/45 förbifart, bostadsbyggande kan komma igång med kort varsel. I Lit finns inga planer för bostadsbyggande.

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Regional utveckling

På sikt bedöms att trafikutbudet i Lits-området samt Brunflo omland kan minska.

Serviceorter – Lit och Brunflo

Servicepunkter – Fåker, Orrviken och Häggenås

Högstadiorter – Lit, Brunflo, Frösön och Östersund

Bussgods – i kommunen finns 5 godsombud, godsförsörjning sker med linje 162 Östersund-Myrviken-Hallen, 163 Östersund-Svenstavik, 142 Östersund-Strömsund-Hoting och 143 Östersund-Lit-Häggenås

Bräcke kommun

Kommunens befolkning uppgår till ca 6450 invånare, kommunens förhoppning är att befolkningstalet ska stabiliseras och inte längre minska. I Pilgrimstad sker en liten befolkningsökning. I kommunen är en hög andel av befolkningen över 65 år och den kommer att öka. 2017 kommer en skidtunnel i Gällöberget att öppna, det kan behövas anslutningstrafik från tåget. Trafikutbudet i stråket Bräcke – Gällö - Pilgrimstad är mycket bra 9 dubbelturer M-F och 4 dubbelturer L och S med regionaltåget Norrtåg och 6 -7 dubbelturer M-F med linje 127. På sikt bedöms att trafikutbudet med buss i stråket Bräcke – Gällö – Östersund bör minska.

Daglig förbindelse Kälarne-Bräcke är nödvändig. Trafik för kompetensförsörjning är mycket viktig.

Serviceorter – Bräcke, Kälarne och Gällö

Servicepunkter – Bräcke kommun har Info-Points utöver sina serviceorter, förutom ett enklare livsmedelssortiment har info-points turistservice. Orterna är Bodsjö (Bodsjö diverse), och Albacken (Albacken livs)

Högstadiorter – Kälarne, Gällö och Bräcke

Bussgods – Det finns 4 godsombud i kommunen, varav Kälarne får sitt gods via Stugun-Hammarstrand och berörs inte i kommande trafikupphandling. Till serviceorterna sker godsförsörjningen främst med lastbil.

Härjedalens kommun

Härjedalens befolkning uppgår till ca 10 250 invånare, kommunens antagande är att den kommer att minska. Vilket innebär en åldrade befolkning på sikt. Kommunen har stor yta, vilket ger en gles befolkning. Turismen utvecklas bra och är en mycket viktig bransch. Den stora mängden fritidshus permanentbebos ibland, vilket leder till efterfrågan på t ex barnomsorg och skolplatser för icke-folkbokförda. I Sveg byggs nya bostäder. Behov av mer trafik finns bl a för arbetspendling Sveg – Vemdalen – Hede och Hede - Funäsdalen.

Starka stråk är Funäsdalen – Vemdalen – Östersund, Funäsdalen – Hede - Sveg och Östersund -Ytterhogdal-Sveg (-Mora) som trafikeras med linje 46. Linje 46 är f n inte aktuell för upphandling.

Serviceorter – Sveg, Ytterhogdal, Lillhärdal, Lofsdalen, Vemdalen, Hede och Funäsdalen

Servicepunkter – Linsell och Vemhån

Högstadiorter – Sveg, Hede och Funäsdalen

Bussgods – i kommunen finns 9 godsombud. Viktiga linjer för godsförsörjningen är linje 56 Sveg-Ljusdal, 46 Östersund-Sveg-Mora och 164 Östersund-Åsarna-Funäsdalen

Bergs kommun

Bergs kommun har drygt 7 000 invånare. Folkmängden bedöms fortsätta minska, vilket innebär en åldrade befolkning.

Planer finns på att bygga bostäder i Hackås. Trafikutbudet Hackås-Östersund är 7 dubbelturer M-F. L och S är finns däremot ingen trafik genom Hackås. Linje 46 Mora-Sveg-Östersund och 164 Funäsdalen – Östersund passerar Hackås på väg E45. Svenstavik har 11 dubbelturer M-F och 4 dubbelturer L och 2 dubbelturer S. Från Myrviken finns 4/5 dubbelturer

---

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Regional utveckling

M-F, 1 dubbeltur L och 1 enkeltur S samt viss säsongstrafik Östersund-Myrviken-Hallen-Höglekardalen. Inom kommunen är det främst i stråket. Myrviken – Svenstavik som det finns ett behov av översyn av trafiken.

Serviceorter – Uppgift saknas.

Servicepunkter – Uppgift saknas.

Högstadiorter – Svenstavik och Myrviken

Bussgods – i kommunen finns 9 godsombud. Viktiga linjer för godsförsörjningen är linje 46 Östersund-Sveg-Mora, 161 Östersund-Hackås-Svenstavik, 162 Östersund-Myrviken-Hallen, 163 Östersund-Svenstavik och 164 Östersund-Åsarna-Funäsdalen.

Beslut om trafikplikt

Kollektivtrafik är en faktor som påverkar människors val av arbete, boende, utbildning och fritid. Det är därmed av betydelse för den regionala utvecklingen och angeläget att den präglas av långsiktighet och stabilitet.

Länstrafiken i Jämtlands län AB har under vintern 2015-2016 utrett om den allmänna kollektivtrafiken ska bedrivas i egen regi. Grund för detta har bl annat varit bristande konkurrens vid de senaste upphandlingarna. Det tas om intäkt för att ingen kommersiell aktör har för avsikt att bedriva kommersiell kollektivtrafik i de aktuella kommunerna i den omfattning som bedöms nödvändig för en fungerande trafikförsörjning.

I bilaga till Trafikförsörjningsprogram 2016-2020 finns samtliga linjer beskrivna med antal resande, trafikutbud och linjens primära syfte.

Utifrån ovan angivna förutsättningar har en förteckning över linjer för kollektivtrafik upprättats, bilaga 1.

- För att upprätthålla en fungerande trafikförsörjning i Strömsunds, Krokoms, Bergs, Härjedalens och Bräcke kommuner samt Östersund kommuns landsbygd bör beslut om allmän trafik fattas på de angivna sträckningarna.
- Beslutet om allmän trafikplikt bör innefatta möjlighet att vid behov löpande kunna göra anpassningar av linjer och utbud.

Linjer aktuella för beslut om allmän trafikplikt

Linje	Sträckning	Trafikutbud kan minska från 2018	
26	Ånge-Ytterhogdal-Sveg	x	
47	Hoting-Dorotea		
56	Sveg-Ytterhogdal/Vänsjö-Kårböle-Ljusdal		
91	Östersund-Krokom-Näliden		
92	Östersund-Lit-Häggenås		
93	Östersund-Brunflo-Marieby-Östersund		
108	Brunflo-Torvalla	x	
109	Östersund-Odenskog-Brunflo		
110	Östersund-Ope-Brunflo		
111	Östersund-Marieby-Brunflo		
112	Östersund-Grytans läger	x	
115	Östersund-Brunflo-Tandsbyn-Loke	x	
118	Brunflo-Börön	x	
118	Brunflo-Bodal	x	
127	Östersund-Pilgrimstad-Gällö-Bräcke	x	
140	Östersund-Lit	x	
141	Lit-Nyby-Högarna	x	
142	Östersund-Hammerdal-Strömsund-Hoting		
143	Östersund-Lit-Häggenås	x	
144	Lit-Häggenås-Norderåsen-Munkflohögen	x	
145	Östersund-Lit-Husås	x	
150	Östersund-Ås-Dvärsätt-Krokom		
151	Östersund-Krokom-Aspås-Aspånäset		
153	Östersund-Föllinge-Skärvången/Åkersjön-Valsjöbyn	x	Delen Föllinge-Valsjöbyn
154	Östersund-Kaxås-Rönnöfors	x	Delen Kaxås - Rönnöfors
156	Östersund-Krokom-Trångsviken		
159	Östersund-Ås		
161	Östersund-Hara-Hackås		
162	Östersund-Myrviken-Hallen-Höglekardalen		
	Östersund-Brunflo-Hackås-Svenstavik-Åsarne-		
163	Klövsjö/Rätan		
164	Östersund-Funäsdalen		
211	Gällö-Revsund-Bodsjöbyn-Sidsjö	x	
212	Gällö-Rissna-Åsgård	x	
221	Bräcke-Våle-Ocksjön	x	

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Regional utveckling

222	Bräcke-Sörbygden	
223	Bräcke-Bensjö-Löningsberg	
224	Bräcke-Gimdalen-Nyhem-Kälarne	
228	Kälarne-Sörbygden-Ljungå	
413	Hammerdal-Fyrås	
414	Yxskaftkälen-Gåxsjö-Sikås-Hammerdal	x
421	Hoting-Backe-Vängel	
422	Hoting-Backe	x
425	Strömsund-Lidsjöberg-Gäddede	
427	Strömsund-Äspnäs-Postviken	
428	Strömsund-Öhn	
429	Strömsund-Hillsand-Svaningen	
431	Föllinge-Laxsjö-Strömsund	
444	Hoting-Kyrktåsjö-Norråker	x
472	Gäddede-Stora Blåsjön-Ankarede	x
521	Änge-Landön-Rönnöfors-Änge	
522	Änge-Oxböle-Valla	
530	Östersund-Frösön-Rödön	
531	Östersund-Dille-Tängtorpet	
532	Nällden-Alsen-Änge	
533	Nällden-Alsen	x
601	Orrviken-Fåker	x
603	Orrviken-Norderön	
609	Myrviken-Hackås	
611	Svenstavik-Vigge-Myrviken-Oviken	
613	Svenstavik-Åsarna-Ljungdalen	
615	Svenstavik-Rätan-Handsjöbyn-Överturingen	
616	Svenstavik-Gillhov-Dödre	x
620	Funäsdalen-Ljungdalen	
621	Funäsdalen-Mittådalen-Messlingen	
622	Funäsdalen-Bruksvallarna-Ramundberget	
623	Funäsdalen-Tännaldalen-Fjällnäs	
631	Sveg-Vemdalen-Hede-Funäsdalen	x
633	Sveg-Linsell-Lofsdalen-Funäsdalen	x
634	Sveg-Lillhärdal-Östansjö	x
639	Sveg-Älvros-Ytterhogdal	

Minskat trafikutbud kan innebära färre turer, trafik endast 2-3 dagar under skollov eller anropsstyrd trafik i stället för linjelagd trafik.

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se